

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Práci předložila studentka: **Adéla Šišková**

Studijní program: **Učitelství pro základní školy, obor Učitelství pro 1. stupeň ZŠ**

Název práce: **Žák s odlišným mateřským jazykem na 1. stupni ZŠ**

Vedoucí práce: Mgr. Šárka Káňová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Markéta Zachová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Cíl předložené diplomové práce je uveden následovně: „*jak začínající a zkušení učitelé vnímají přítomnost žáka s OMJ ve školní třídě.*“ Připomínku mám pouze k poněkud obecné a vágní formulaci „*vnímání*“. Následně však autorka tento obecný cíl zpřesňuje dílčími faktickými cíli a zaměřuje se na konkrétní postupy a strategie pedagogů při práci s žáky s OMJ. S přihlédnutím k realizovanému výzkumu soudím, že takto avizovaných cílů se podařilo dosáhnout.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce má standardní podobu teoreticko-praktické studie. V rámci teoretických východisek autorka vymezuje základní terminologii tj. žák-cizinec, žák s OMJ, začínající učitel aj. Kapitola 1.2.1 se věnuje stávající legislativě upravující podporu žáků s OMJ. Právě tato oblast je dynamicky se vyvíjejícím procesem, který reaguje na potřeby pedagogické praxe - zvyšující se počet žáků s OMJ viz migrační vlna ukrajinských žáků od roku 2022. Systém vzdělávání včetně organizace jazykové podpory doznal od roku 2021 významných změn, což autorka v práci příliš nereflektuje. Prosím tedy o stručné shrnutí, komentář v rámci obhajoby. Vhodně jsou doloženy a vysvětleny klíčové oblasti podpory včetně doporučeného způsobu hodnocení, jazykové diagnostiky apod. Celkově bych ale uvítala více autorčiných komentářů, podložených např. pedagogickou praxí. Ve vztahu k záměru a cíli diplomové práce je ale tato část zpracována dostatečně a poskytuje základní orientaci ve sledovaném tématu. Autorka využila aktuálních a relevantních odborných zdrojů včetně cizojazyčné publikace.

Metodologická část obsahuje všechny požadované kategorie od formulace výzkumného problému po vyhodnocení a interpretaci dat. Vlastní výzkum je postaven na metodách polostrukturovaného rozhovoru a sběru dokumentů. V tomto případě se nejedná o sběr dokumentů, ale spíše o základní deskripci nejvíce využívaných didaktických prostředků. Lépe mohla autorka naformulovat dílčí otázky (*na co reaguje, v čem spočívá* atd.). Rezervy jsou v hlubší obsahové analýze a vyhodnocení získaných dat a informací. Diskutabilní je i příliš malý počet respondentek (celkem 6 pedagožek), na základě toho nelze činit obecnější závěry. Celkově ale považuji zvolené výzkumné nástroje za relevantní a vhodně zvolené. V rámci vyhodnocení oceňuji autorčin pečlivý postup při procesu kódování a interpretaci jednotlivých položek v rámci rozhovorů.

K výzkumné části mám následující připomínky a otázky:

- Do výzkumného souboru byly zahrnuty dvě skupiny respondentů: začínající učitelé a učitelé s víceletou praxí. V rámci hodnocení není dostatečně deklarováno, zda se v rámci těchto skupin prokázaly případné rozdíly, odlišnosti ve zkušenostech, výpovědích. Prosím o doložení u obhajoby.
- V textu není blíže charakterizována cílová skupina žáků s OMJ na vybraných školách např. počty, národnost apod. Prosím o upřesnění, zda se jedná např. ve větší míře o ukrajinské žáky.

- Jakým způsobem se na sledovaných školách realizuje stávající systém podpůrných opatření např. výuka češtiny jako druhého jazyka, využití asistenta pedagoga, případné další doporučené nástroje podpory např. Lex Ukrajina, využití dvojjazyčných asistentů pedagoga atd.

Přes výše uvedené připomínky dílčího charakteru je výzkumná část s ohledem na záměr a stanovený cíl/cíle zpracována velmi dobře.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

K formální stránce nemám zásadních výhrad. Text obsahuje pouze dílčí překlepy. Jazykově a stylisticky je práce na požadované odborné úrovni. Celkově jsou jednotlivé kapitoly logicky a přehledně strukturovány. Práce s odbornými zdroji odpovídá požadavkům citační normy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Oceňuji aktuálnost a význam zvoleného tématu pro potřeby pedagogické praxe. S ohledem na zvyšující se počty žáků s OMJ roste i význam profesní připravenosti učitelů na práci s touto cílovou skupinou. Diplomantka prokázala schopnost zrealizovat a vyhodnotit výzkumné šetření a podat zajímavou deskripci sledovaného tématu ve vybraném prostředí školy. Předběžné hodnocení diplomové práce viz níže. Finální hodnocení bude záviset na průběhu a výsledku obhajoby.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Výborně - velmi dobře

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

- viz výše v textu
- *Promítly se do realizovaného výzkumu kromě jazykové bariéry i jiná specifika žáků s OMJ např. odlišnosti v kulturní oblasti?*
- *Prosím autorku, zda by na základě své dosavadní pedagogické praxe popsala, vyhodnotila systém/model podpory a vzdělávání žáků s OMJ na základní škole, kde působí. Např. které nástroje podpory nejvíce využíváte, osvědčily se. V jakých aspektech spatřujete rezervy v systému apod.*

V Plzni dne 25. 5. 2024

Markéta Zachová